

OILADAGI KELISHMOVCHILIKLARNI FARZANDLAR TARBIYASIGA TA'SIRI

Maxmudova MahliyoXon
FarDu 1- bosqich magistranti

Annotatsiya: Oilada kelishmovchiliklar, o'zaro tushunmovchiliklar va nizolar har qanday oilaning hayotida uchrab turadi. Biroq, bu kelishmovchiliklar farzandlar tarbiyasiga qanday ta'sir ko'rsatishi, ularning ruhiy va emosional holati, shuningdek, kelajakdagi shaxsiyati uchun juda muhimdir. Oiladagi muammolar farzandlarning tarbiyasiga bir qator salbiy ta'sirlar ko'rsatishi mumkin, bu esa ularning hayotida uzoq muddatli oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Kalit so'zlar: oila, farzandlar, jamoa, jamiyat, kelishmovchiliklar, depressiya, ansiyete.

Аннотация: Разногласия, недоразумения и конфликты в семье случаются в жизни любой семьи. Однако очень важно то, как эти различия влияют на воспитание детей, их психическое и эмоциональное состояние, а также на будущую личность. Проблемы в семье могут иметь ряд негативных последствий для воспитания детей, что может иметь долгосрочные последствия в их жизни.

Ключевые слова: семья, дети, сообщество, социум, разногласия, депрессия, тревога.

Abstract: Disagreements, misunderstandings and conflicts in the family occur in the life of any family. However, how these differences affect children's upbringing, their mental and emotional state, as well as their future personality is very important. Problems in the family can have a number of negative effects on the upbringing of children, which can have long-term consequences in their lives.

Key words: family, children, community, society, disagreements, depression, anxiety.

KIRISH

Oila har bir insonning hayotida muhim rol o'ynaydi. Oila muhitida farzandlar o'zlarini xavfsiz va qulay his qilishlari kerak. Oiladagi ijobiy muhit, sevgi va qo'llab-quvvatlash farzandlarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi, ularni ijtimoiy hayotga tayyorlaydi. Biroq, kelishmovchiliklar va o'zaro tushunmovchiliklar bu muhitni buzishi va farzandlarning tarbiyasini qiyinlashtirishi mumkin. Oiladagi kelishmovchiliklar farzandlarning emosional holatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Farzandlar ota-onalarining o'zaro munosabatlarini kuzatib, o'zlarining hissiyotlarini rivojlantiradilar. Agar ota-onalar o'rtasida doimiy kelishmovchiliklar bo'lsa, farzandlar xavotir, qo'rquv va stress his qilishlari mumkin. Bu hissiyotlar ularning ruhiy salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi va kelajakda depressiya, ansiyete kabi muammolarga olib kelishi mumkin. Oiladagi kelishmovchiliklar farzandlarning ijtimoiy munosabatlariga ham ta'sir qiladi. Farzandlar o'z oilalarida qanday munosabatlar o'rnatilishini ko'rib, o'zlarining ijtimoiy munosabatlarini shakllantiradilar. Agar oilada doimiy nizolar bo'lsa, farzandlar o'zaro munosabatlarda muammolarni hal qilishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Ular o'zlarini ishonchsiz his qilishlari, boshqalar bilan o'zaro aloqada muammolarga duch kelishlari va ijtimoiy izolyatsiyaga olib kelishi mumkin.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ota-onalar o'rtasidagi kelishmovchiliklar farzandlarning ta'lim olish jarayoniga ham ta'sir ko'rsatadi. Stressli muhitda o'sayotgan farzandlar, o'zlarining diqqatini to'plashda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Ularning o'qishga bo'lgan qiziqishlari kamayishi, darslarga bo'lgan e'tibori pasayishi va natijada akademik muvaffaqiyatsizlikka olib kelishi mumkin. Ota-onalar o'rtasidagi kelishmovchiliklar farzandlarning o'qishdagi muvaffaqiyatini to'g'ridan-to'g'ri ta'sir qiladi. Farzandlar oiladagi kelishmovchiliklar sababli o'z-o'zini baholash muammolariga duch kelishlari mumkin. Ota-onalar o'rtasidagi doimiy nizolar farzandlarning o'zlariga bo'lgan ishonchini pasaytiradi. Ular o'zlarini qoniqarsiz, yomon yoki qiyin vaziyatda his qilishlari mumkin. Bu o'z-o'zini baholashning pasayishiga olib keladi va kelajakda shaxsiy rivojlanishlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.[1]

Farzandlar oiladagi kelishmovchiliklardan o'rganib, kelajakda o'z munosabatlarini qanday o'rnatishlari kerakligini belgilaydilar. Agar farzandlar ota-onalarining o'zaro munosabatlaridagi salbiy tajribalarni ko'rsa, ular o'zlarining munosabatlarida ham shunday muammolarni takrorlashlari mumkin. Bu, o'z navbatida, ularning shaxsiy hayotiga va oila qurishlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ular o'zaro munosabatlarda ishonchsizlik, qo'rquv va kelishmovchiliklarga duch kelishlari mumkin. Oiladagi kelishmovchiliklarni hal qilish va farzandlar tarbiyasiga ijobiy ta'sir ko'rsatish uchun ota-onalar o'rtasida murosaga erishish juda muhimdir. Ota-onalar kelishmovchiliklarni hal qilishda ochiq muloqot o'rnatishlari, bir-birlarini tinglashlari va birgalikda yechimlar topishlari kerak. Bu farzandlarga ijobiy muhit yaratadi va ularning emotsional va ruhiy rivojlanishiga yordam beradi. Agar oiladagi kelishmovchiliklar juda chuqur va hal etish qiyin bo'lsa, psixologik yordam olish tavsiya etiladi. Oilaviy psixologlar va terapevtlar ota-onalarga o'zaro munosabatlarini yaxshilashda yordam berishi, shuningdek, farzandlarning ruhiy holatini yaxshilashga yordam berishi mumkin. Psixologik yordam orqali oiladagi kelishmovchiliklarni hal qilish va farzandlar tarbiyasini yaxshilash mumkin.[2]

Oiladagi kelishmovchiliklar farzandlarning ruhiy holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Birinchidan, ota-onalar o'rtasidagi doimiy nizolar farzandlar uchun stress manbai bo'lishi mumkin. Ular oiladagi muammolarni kuzatib, xavotir va noaniqlik his qilishadi. Bu hissiyotlar farzandlarning ruhiy holatini yomonlashtiradi va ularning hayotiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ikkinchidan, kelishmovchiliklar farzandlarning emotsional barqarorligini pasaytiradi. Ular o'zlarini noqulay his qilib, hissiyotlarini ifoda etishda qiyinchiliklarga duch kelishlari va o'zaro munosabatlarda ishonchsizlikni his qilishlari mumkin. Bu holat ularning ruhiy salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, oiladagi kelishmovchiliklar farzandlarning o'z-o'zini baholashiga zarar yetkazishi mumkin. Agar farzandlar ota-onalarining o'zaro munosabatlaridagi salbiy tajribalarni ko'rsa, ular o'zlariga nisbatan ishonchni yo'qotishi va o'zlarini qoniqarsiz his qilishlari mumkin. Bu hissiyotlar kelajakdagi shaxsiy rivojlanishga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. [3]

Bundan tashqari, oiladagi muammolar farzandlarning ijtimoiy munosabatlariga ham ta'sir qiladi. Ular o'zlarini boshqalar bilan aloqa qilishda qiyinchiliklarga duch kelishlari va ijtimoiy izolyatsiyaga olib kelishi mumkin. Bu, o'z navbatida, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga to'sqinlik qiladi. Doimiy stress va emotsional beqarorlik farzandlarda ruhiy muammolar, masalan, depressiya yoki ansiyete kabi holatlarning rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Ular o'z hissiyotlarini boshqarishda qiyinchiliklarga duch kelishadi va ruhiy salomatliklari yomonlashishi mumkin. Oiladagi kelishmovchiliklar shuningdek, farzandlarning ta'lim olish jarayoniga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Stressli muhitda o'sayotgan farzandlar diqqatini to'play olmaydilar, o'qishga bo'lgan qiziqishlari kamayadi va natijada akademik muvaffaqiyatsizlikka olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, farzandlar ota-onalarining o'zaro munosabatlaridagi salbiy tajribalarni o'rganib, kelajakda o'z munosabatlarida ham shunday muammolarni takrorlashlari mumkin. Bu, o'z navbatida, ularning shaxsiy hayotiga va oila qurishlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Umuman olganda, oiladagi kelishmovchiliklar farzandlarning ruhiy holatiga jiddiy ta'sir ko'rsatadi va ularning kelajakdagi rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar o'rtasida murosaga erishish va ijobiy muhit yaratish, farzandlarning ruhiy salomatligini saqlashda muhim rol o'ynaydi.[4]

XULOSA

Oiladagi kelishmovchiliklar farzandlar tarbiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Emotsional holat, ijtimoiy munosabatlar, ta'lim va o'z-o'zini baholash kabi ko'plab omillar farzandlarning rivojlanishiga ta'sir qiladi. Ota-onalar o'rtasidagi murosaga erishish, ochiq muloqot o'rnatish va zarur bo'lsa psixologik yordam olish orqali farzandlar tarbiyasini yaxshilash mumkin. Oilaviy muhitni sog'lom saqlash va farzandlar uchun ijobiy sharoit yaratish, ularning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega. Farzandlar oiladagi

kelishmovchiliklardan o'rganib, o'z hayotlarida qanday munosabatlar o'rnatishlari kerakligini bilishadi, shuning uchun ota-onalar o'zaro munosabatlarini yaxshilashga harakat qilishlari zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdurahmonov, A. (2020). "Oila va tarbiya: Farzandlar ruhiyati va tarbiyasi." Toshkent: O'zbekiston davlat nashriyoti.
2. Xudoyberdiyeva, N. (2019). "Oila muhitining farzandlar tarbiyasiga ta'siri." Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
3. Tursunov, S. (2021). "Oilaviy munosabatlar va farzand tarbiyasi." Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
4. Karimov, M. (2018). "Farzand tarbiyasida ota-onalarning roli." Toshkent: Sharq nashriyoti.
5. Rahmonov, I. (2022). "Emotsional barqarorlik va farzand tarbiyasi." Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti nashriyoti.
6. Murodov, E. (2023). "Oila va farzandlar: Tarbiya muammolari." Andijon: Andijon davlat universiteti nashriyoti.
7. Qodirov, R. (2024). "Oila muhitidagi kelishmovchiliklar va ularning tarbiyaga ta'siri." Namangan: Namangan davlat universiteti nashriyoti.